

Želenice

Kraj: Ústecký

Správní obvod: Most

Nadmořská výška: 211 m n. m.

Počet obyvatel: 501

Adresa URL: zelenice.cz

Okres: Most

GPS souřadnice: 50.527613N, 13.726056E

První pís. zmínka: 1307 (717 let)

PSČ: 434 01

Historie obce Želenice

První písemná zpráva o Želenicích pochází z roku 1307, kdy v ní sídlil jistý Macinta de Zelenicz, ovšem archeologické průzkumy dokládají, že oblast byla osídlena již v období paleolitu a zajímavé nálezy se v okolí našly rovněž z keltské doby. Během 14. století byla ve vsi vybudována dnes již zaniklá tvrz s poplužním dvorem. V roce 1317 je jako majitel vsi uváděn vladyka Konrád ze Želenic. Ve 14. století zde byl vybudován kostel sv. Václava. První zmínka o něm pochází z register papežských desátků z roku 1352, které stanovily roční platbu šesti grošů. Jeho světskými patrony byli majitelé vsi Kerunkové z Lomu, kolem roku 1385 Pešík z Týnce a od roku 1416 Stupicové ze Želenic, kteří byli manové mosteckého hradu. Nedaleko obce proběhla dne 23. září 1438 bitva mezi zbytky husitských vojsk žateckého a lounského městského svazu a bývalým husitským hejtmánem Jakoubkem z Vřesovic.

Želenice i po husitských válkách patřily rodu Stupiců až do roku 1495, kdy ves i s příslušenstvím přešla (částečně darem, částečně koupí) do majetku Těmy z Koldic. Od roku 1499 patřily Želenice Novohradským z Kolovrat, v roce 1575 je Petr Novohradský z Kolovrat prodal Václavovi Kaplířovi ze Sulevic. Jeho potomci je v roce 1599 připojili k panství Mirošovice. V roce 1616 Jan Burjan Kaplíř ze Sulevic prodal své statky Želenice, Mirošovice a Hrobčice Štěpánu Jiřímu ze Šternberka. Přes Veroniku Polyxenu ze Šternberka provdanou hraběnkou z Martinic se Želenice staly majetkem hraběte Bernarda Ignáce z Martinic, který prodal statek v roce 1668 Sofii Agnes kněžně Dietrichsteinové. Jejím prostřednictvím se Želenice dostaly v roce 1711 do vlastnictví rodu Lobkoviců a až do roku 1848 patřily k bílinskému panství. V roce 1777 byl severně nad obcí zřízen nový hřbitov namísto dosavadního kolem kostela uprostřed obce, v roce 1910 byl rozšířen. V roce 1848 byla dokončena stavba nového kostela a dne 16. července 1848 se zde sloužila první mše. V tomto roce se Želenice staly samostatnou obcí s osadami Liběšice a Kaňkov v okrese Teplice. V letech 1896-1935 patřily do okresu Duchcov a v letech 1935-1960 do bílinského okresu. Od roku 1960 se nacházejí v okrese Most a osada Kaňkov byla připojena k obci Braňany.

V roce 1872 byla přes Želenice a Liběšice zprovozněna železnice, ovšem zastávka zde byla zřízena až v roce 1888 a v Liběšicích dokonce až v roce 1934. V roce 1893 byla otevřena nová budova německé dvoutřídní školy (dnes č.p. 92). Česká dvoutřídní škola byla založena v roce 1927 a nová školní budova byla postavena v roce 1935 (č.p. 127). Obyvatelé se živili převážně zemědělstvím, ale v obci byly také dvě cihelny. V roce 1925 v rámci pozemkové reformy byl zdejší lobkovický velkostatek znárodněn. Na svahu Želenického vrchu otevřela počátkem 20. století firma Stein & Co. kamenolom na znělec a dodnes zde těží firma Keramost a. s.

